

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ UNIFIED SPORTS (US) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ ΤΡΙΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΕ ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ,
ΣΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Χριστίνα Γιαννακοπούλου - Γεώργιος Παπλωματάς

Επιβλέπων

Σκορδίλης Εμμανουήλ, Αναπληρωτής Καθηγητής

ΑΘΗΝΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.....	6
ΟΡΙΣΜΟΣ	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
2.1 Συμμετέχοντες.....	9
2.2 Διαδικασία.....	9
2.3 Στατιστική Ανάλυση.....	9
2.4 Ερευνητικά Εργαλεία.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	
Αποτελέσματα.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV	
ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	15

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....17

Ευχαριστίες

Σε όλη την διάρκεια της διεξαγωγής της πτυχιακής μας εργασίας ήρθαμε σε επαφή με πολλούς ανθρώπους που συνέλαβαν στην επιτυχή ολοκλήρωσή της. Άτομα με αναπηρίες, εκπαιδευτικοί και διευθυντές σχολείων ήταν ιδιαίτερα πρόθυμοι να συνεργαστούν μαζί μας και χωρίς τη δική τους βοήθεια το τελικό αποτέλεσμα δεν θα ήταν το ίδιο.

Ιδιαίτερα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον κ. Σκορδίλη Εμμανουήλ, επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας μας για την πολύτιμη καθοδήγησή του αλλά και για τη συνεργασία και επικοινωνία μας όλη αυτήν την περίοδο που διήρκησε η πτυχιακή μας εργασία.

Περίληψη

Τα Unified Sports (US) είναι ένα από τα προγράμματα που υλοποιούνται από τα Special Olympics (SO), για την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης των συνανθρώπων μας με νοητική αναπηρία (ΝΑ). Σκοπός της έρευνας ήταν η εξέταση της επίδρασης των προγραμμάτων Unified Sports (US) στην εκπαιδευτική ένταξη των μαθητών/τριών με νοητική αναπηρία σε γενικά σχολεία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιλέχθηκαν τρία γενικά σχολεία του λεκανοπεδίου, ύστερα από άδεια του Υπουργείου, επαφή με τους διευθυντές και το προσωπικό. Οι επισκέψεις στα σχολεία και η χορήγηση των ερωτηματολογίων (CAIPE) στους μαθητές/τριες πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2019-2020, πριν την πανδημία, κατά τις πρωϊνές ώρες λειτουργίας (9:00 πμ έως 12:00 πμ). Συνολικά συμμετείχαν 16 μαθητές (9 κορίτσια και 7 αγόρια), από τις τρεις τάξεις γυμνασίου, ηλικίας 12 έως 15 χρόνων. Όλοι οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και παρακολούθησαν ένα Unified Sport (Boccia) πρόγραμμα και μετά τη δράση τους χορηγήθηκε το ερωτηματολόγιο για να απαντήσουν. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες είχαν όλοι τους θετική στάση για την ένταξη των συμμαθητών/τριών τους με αναπηρία. Επιπλέον, θετικές ήταν και οι απαντήσεις στους παράγοντες πρόθεση, σημαντικοί άλλοι και αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφορά. Αντίθετα, οι απαντήσεις αναφορικά με την ίδια την συμπεριφορά δεν ήταν τόσο θετικές, οδηγώντας την ερευνητική ομάδα στο συμπέρασμα ότι η κοινωνική επιθυμητότητα ίσως έπαιξε κάποιο ρόλο στις απαντήσεις των μαθητών/τριών. Τα αποτελέσματα συζητούνται με βάση της θεωρίας σχεδιασμένης συμπεριφοράς που καθοδήγησε την έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Εισαγωγή – Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Η ένταξη αναφέρεται στην ‘συστηματική διδασκαλία, μέσα στη γενική σχολική τάξη, όπου συνυπάρχουν δημιουργικά μαθητές/ τριες με και χωρίς αναπηρία, χωρίς αποκλεισμούς, με στόχο πάντα να αναπτύξουν όλοι, στο μέγιστο, τις δυνατότητες τους’ (Rouse, 2009, σελ. 24). Σύμφωνα με τον Σούλη (2002), με την ένταξη δεν νοείται μόνο η ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στο σύνολο των μη ανάπηρων, αλλά και το αντίστροφο. Η ένταξη λοιπόν σηματοδοτεί μια στρατηγική ευέλικτης μάθησης, με βάση τη Διακήρυξη της Σαλαμάνκα (1994), που υπαγορεύει ότι τα σχολεία είναι ανοικτά για όλους τους μαθητές/ τριες, ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητές τους (Σιδέρη, Ντεροπούλου – Ντέρου & Παπαδοπούλου, 2012).

Τα Unified Sports (US) είναι ένα από τα προγράμματα που υλοποιούνται από τα Special Olympics (SO), για την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης των συνανθρώπων μας με νοητική αναπηρία (NA) (Dowling, McConnkey & Hassan, 2010). Τα US παρέχουν τη δυνατότητα σε αθλητές, με και χωρίς NA, να προποούνται και συμμετέχουν σε αγώνες από κοινού. Οι ομάδες δομούνται ώστε να μην υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στους αθλητές/ τριες αναφορικά με τις δεξιότητες και τη φυσική τους κατάσταση, σε περιβάλλον ισότητας και αποδοχής των ενδο-ατομικών τους διαφορών. Κάθε αθλητής/ τρια έχει σημαντικό ρόλο στην ομάδα, προάγονται οι κοινωνικές επαφές μεταξύ όλων των μελών, δημιουργούνται φιλίες εσωτερικά αλλά και επαφές με την κοινότητα, στην προπόνηση και τους αγώνες, και γενικότερα προάγεται η κοινωνική ένταξη των συνανθρώπων μας με NA (Hassan, Dowling & McConkey, 2014). Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας ανέδειξε περιορισμένο αριθμό δημοσιευμένων μελετών που αξιολογούν την επίδραση των Unified Sports (US) στην ένταξη μαθητών/ τριών με αναπηρία στη ‘γενική’ εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στη συνέχεια με χρονολογική σειρά, μαζί με ορισμένες μελέτες που αξιολόγησαν την επίδραση αντίστοιχων ερευνητικών προγραμμάτων για την προαγωγή της ένταξης μαθητών/ τριών με αναπηρία.

Οι Pérez-Torrallba, Reina, Pastor-Vicedo και Sixto González-Villora (2019) αξιολόγησαν την επίδραση των παραολυμπιακών αθλημάτων που συμμετέχουν αθλητές με βαριά κινητική αναπηρία, αναφορικά με τις στάσεις και την συμπεριφορά στην ένταξη των μαθητών/ τριών κατά τη διάρκεια του μαθήματος Φυσικής Αγωγής. Στην έρευνα συμμετείχαν 88 άτομα συνολικά, από την έκτη τάξη δημοτικού σχολείου της Ισπανίας, που μοιράστηκαν σε δύο ομάδες: μια ομάδα έλεγχου (15 αγόρια, 30 κορίτσια, με μέση ηλικία 11.29 χρόνια και TA=5.1) και μια ομάδα παρέμβασης (20 αγόρια, 23 κορίτσια, μέση ηλικία 11.51 χρόνια και TA=5.9). Το παρεμβατικό πρόγραμμα είχε τη διδασκαλία παραολυμπιακών αθλημάτων και προσαρμοσμένων δραστηριοτήτων, όπως το bocceia και το γκολφ. Οι ερευνητές βρήκαν ότι η ομάδα παρέμβασης βελτίωσε τις στάσεις σε όλες τις μεταβλητές, με κάποιες σημαντικές στατιστικές διαφορές, που αφορούν την αποδοχή των προσαρμογών (βοηθητικά μέσα) στο μάθημα. Επομένως, η παρέμβαση απέδειξε ότι η εφαρμογή ενός προσαρμοσμένου προγράμματος βελτίωσε τις στάσεις και ενδεχόμενα τη συμπεριφορά των φοιτητών/ τριών απέναντι σε άτομα με βαριά κινητική αναπηρία (Perez-Torrallba και συν, 2019).

Ο Demetriou (2019) αξιολόγησε τις προθέσεις των παιδιών χωρίς αναπηρίες να διαμορφώσουν φιλία με συνομήλικους τους με κινητικές αναπηρίες. Οι συμμετέχοντες (ηλικίας 6 έως 8 ετών, κυπριακής καταγωγής) υποβλήθηκαν σε συνέντευξη με την χρήση εικόνων που παρουσίαζαν παιδιά με αναπηρίες, και ζητήθηκε να δικαιολογήσουν την φιλία τους, να εκφράσουν τα

συναίσθημα τους και να προσδιορίσουν την εξοικείωσή τους με τα παιδιά με αναπηρικό αμαξίδιο. Η έρευνα έδειξε ότι η φιλία των παιδιών χωρίς αναπηρία με παιδιά με αναπηρία είναι συνήθως διαμορφωμένη πάνω στη βάση της κατανόησης, των στάσεων, τα συναισθήματα που καθρεφτίζουν τα κοινωνικά στερεότυπα απέναντι στην αναπηρία και αναδεικνύονται από το κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο τα παιδιά μεγαλώνουν (Demetriou, 2019).

Οι Wang και Qi (2019) αξιολόγησαν την συμπεριφορά των μαθητών απέναντι στους συνομηλίκους τους με αναπηρία στο μάθημα της φυσικής αγωγής. Στην έρευνα συμμετείχαν 872 μαθητές από την Κίνα ηλικίας 8 έως 13 ετών (461 αγόρια και 411 κορίτσια). Οι ερευνητές βρήκαν ότι τα παιδιά έδειξαν αρνητική αθλητική συμπεριφορά απέναντι στην ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρίες στη φυσική αγωγή. Αρκετοί παράγοντες που σχετίζονται με τους μαθητές, όπως το γυναικείο φύλο και το να έχεις έναν συμμαθητή με αναπηρία στα μαθήματα φυσικής αγωγής, ήταν θετικά, ενώ η ανταγωνιστικότητα είχε αρνητική σχέση με την γενική συμπεριφορά των μαθητών. Η έρευνα έδειξε σημαντικές επιπτώσεις στην διδασκαλία της φυσικής αγωγής, λόγω κυρίως της έλλειψης εξοπλισμού, για να συμπεριλαμβάνονται παιδιά με αναπηρίες στο μάθημα και την ευκαιρία της θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των παιδιών με και χωρίς αναπηρία (Wang & Qi, 2019).

Οι Garre, Martínez, Martínez και Soler (2018) μελέτησαν την αντίληψη που έχουν οι φοιτητές χωρίς αναπηρία για την ένταξη των συμφοιτητών/τριών τους με αναπηρία. Συμμετείχαν 173 φοιτητές από το πανεπιστήμιο ψυχολογίας της Minho (Πορτογαλία). Τα αποτελέσματα φανέρωσαν μια θετική στάση απέναντι στους φοιτητές με αναπηρία (Garre και συν, 2018).

Οι McKay, Park & Block (2018) αξιολόγησαν τις μεταβλητές που σχετίζονται με την συμπεριφορά των φοιτητών απέναντι στην ένταξη συνομηλίκων με αναπηρία στη φυσική αγωγή, έχοντας πρώτα συμμετάσχει στο πρόγραμμα Ημέρας Παραολυμπιακών αθλημάτων. Στην έρευνα συμμετείχαν 143 μαθητές της έκτης δημοτικού, χωρισμένοι σε 2 ομάδες (πειραματική=71, ελέγχου=72). Η πειραματική ομάδα συμμετείχε στην Παραολυμπιακή σχολική ημέρα. Οι συμμετέχοντες απάντησαν δύο φορές στην κλίμακα Siperstein και στο ερωτηματολόγιο στάσεων για ένταξη στη φυσική αγωγή (CAIPE-R). Οι αναλύσεις έδειξαν ότι η Παραολυμπιακή Ημέρα Αθλημάτων είχε σημαντική θετική επιρροή. Επίσης επέδειξαν ότι η ανταγωνιστικότητα συσχετίστηκε με βαθμολογίες συμπεριφοράς στη κλίμακα CAIPE-R, ενώ η επαφή στο σπίτι και η επαφή στη γενική εκπαίδευση συσχετίστηκαν με τις βαθμολογίες του CAIPE-R. Οι ερευνητές συμπέραναν ότι οι στάσεις θεωρούνται ένα από τα κλειδιά στην αλλαγή γενικής συμπεριφοράς απέναντι σε ανθρώπους με αναπηρία (McKay και συν, 2018).

Οι McKay, Block και Park (2015) μελέτησαν την επίδραση της ημέρας παραολυμπιακών αθλημάτων με ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης απέναντι στην αναπηρία. Συγκεκριμένα, αξιολόγησαν την επιρροή στη συμπεριφορά των μαθητών χωρίς αναπηρία απέναντι στην ένταξη των μαθητών με αναπηρία στα μαθήματα φυσικής αγωγής. Στην έρευνα συμμετείχαν 143 μαθητές της έκτης δημοτικού που χωρίστηκαν σε δύο ομάδες (ομάδα 1^η: 71 παιδιά, ομάδα 2^η: 72 παιδιά), με την ομάδα 1 να συμμετέχει στην ημέρα παραολυμπιακών αθλημάτων. Οι συμμετέχοντες απάντησαν δύο φορές στα ερωτηματολόγια και οι αναλύσεις ανέδειξαν μια σημαντική επιρροή της ημέρας των παραολυμπιακών αθλημάτων στη συμπεριφορά των μαθητών/τριών αναφορικά με την ένταξη (McKay, και συν, 2015).

Οι Campos, Ferreira, και Block(2014) αξιολόγησαν την επίδραση ενός προγράμματος ευαισθητοποίησης στην αντίληψη μαθητών γυμνασίου και λυκείου της Πορτογαλίας, απέναντι σε συνομήλικους τους με αναπηρία. Επίσης εξετάστηκαν και οι μεταβλητές όπως το φύλο, η ηλικία, προηγούμενη επαφή με αναπηρία και η ανταγωνιστικότητα. Συμμετείχαν 509 φοιτητές (235 κορίτσια και 274 αγόρια), με μέση ηλικία 13.3 χρόνια (ΤΑ =1.1) και εύρος 11-16 ετών. Το παρεμβατικό πρόγραμμα ήταν εβδομαδιαίο, με 2 μαθήματα φυσικής αγωγής, διάρκειας 90 λεπτά και 45 λεπτά αντίστοιχα. Οι συμπεριφορές αξιολογήθηκαν πριν και μετά την παρέμβαση. Οι ερευνητές βρήκαν ότι το πρόγραμμα είχε θετική επιρροή στην αλλαγή της συμπεριφοράς των μαθητών απέναντι στην ένταξη των συνομηλίκων τους στη φυσική αγωγή (Campos και συν, 2014).

Οι Rillotta και Nettelbeck (2007) αξιολόγησαν την επίδραση ενός προγράμματος ευαισθητοποίησης που συμμετείχαν μαθητές με νοητική αναπηρία, αναφορικά με τις στάσεις και την συμπεριφορά στην ένταξη συμμαθητών/τριών τους μακροπρόθεσμα. Συμμετείχαν 259 μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (116 αγόρια, 143 κορίτσια) και αξιολογήθηκαν με ερωτηματολόγιο. Σύγκριναν τις στάσεις των μαθητών που συμμετείχαν σε τρεις ή οκτώ συνεδρίες (67 μαθητές), προηγούμενων που είχαν συμμετέχει σε δέκα συνεδρίες πριν οκτώ χρόνια(46 μαθητές) και μαθητών χωρίς εκπαίδευση (146 μαθητές). Οι ερευνητές ανέφεραν ότι τα προγράμματα ευαισθητοποίησης μπορούν να προωθήσουν θετική στάση συμπεριφοράς απέναντι σε μαθητές με νοητική αναπηρία και να έχουν και μακροπρόθεσμα οφέλη (Rillotta & Nettelbeck, 2007).

Οι Kalyvas και Reid (2003) αξιολόγησαν την επίδραση ενός προσαρμοσμένου αθλήματος βόλεϊ στην συμμετοχή και ευχαρίστηση των μαθητών με και χωρίς κινητικές αναπηρίες. Στην έρευνα συμμετείχαν 15 παιδιά με κινητικές αναπηρίες και 20 χωρίς αναπηρία (ηλικίας 7-12 ετών). Οι μεταβλητές της συμμετοχής ήταν επιτυχή περάσματα, ανεπιτυχή περάσματα, χρόνος ενεργής συμμετοχής, χρόνος ανενεργής συμμετοχής και χρόνος εκτός παιχνιδιού. Η ευχαρίστηση αξιολογήθηκε με την χρήση ερωτηματολογίου και συνεντεύξεων. Τα περισσότερα παιδιά ευχαριστήθηκαν και τα δύο παιχνίδια (περισσότερο τα κορίτσια), ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μαθητές χωρίς αναπηρία εξέφρασαν μία δυσαρέσκεια για το προσαρμοσμένο παιχνίδι (Kalyvas & Reid, 2003).

Ορισμός του Προβλήματος

Η μέχρι σήμερα ανασκόπηση της βιβλιογραφίας ανέδειξε τις μελέτες που παρουσιάστηκαν παραπάνω και εξέτασαν την επίδραση των US ή και άλλων εκπαιδευτικών μεθόδων και δραστηριοτήτων στην εκπαιδευτική ένταξη μαθητών/τριών με αναπηρία στη 'γενική' εκπαίδευση. Στη χώρα μας, δεν βρέθηκε κάποια δημοσιευμένη μελέτη που αξιολογεί την επίδραση των US στην ένταξη. Με βάση τα παραπάνω λοιπόν, η παρούσα έρευνα σχεδιάστηκε για να αξιολογήσει την επίδραση του προγράμματος US στην εκπαιδευτική ένταξη μαθητών/τριών με νοητική αναπηρία, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Μέθοδος

Συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 16 μαθητές/ τριες, που φοιτούσαν σε τρία διαφορετικά ‘γενικά’ σχολεία του λεκανοπεδίου Αττικής. Οι μαθητές/ τριες ήταν αγόρια (N=7, 43.8%) και κορίτσια (N=9, 56.3%), μέσης ηλικίας 13.69 χρόνων (TA=0.95) που φοιτούσαν στις τρεις πρώτες τάξεις του γυμνασίου, και πιο συγκεκριμένα στην 1^η (N=2), 2^α (N=7) και 3^η γυμνασίου (N=6). Ένας από τους συμμετέχοντες δεν δήλωσε την τάξη φοίτησής του. Από τους μαθητές/ τριες δύο είχαν προηγούμενη εμπειρία στα US (16.7%) και δέκα μαθητές/ τριες (83.3%) δεν είχαν, ενώ τέσσερις δεν απάντησαν σε αυτή την ερώτηση.

Διαδικασία

Η ερευνητική ομάδα έλαβε αρχικά την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και η ερευνητική πρόταση αξιολογήθηκε θετικά από την επιτροπή δεοντολογίας του ΕΚΠΑ-ΣΕΦΑΑ (Παράρτημα 1). Στη συνέχεια ήρθε σε συνεννόηση με τα Special Olympics Hellas (SOH) που ήταν υπεύθυνα για την εφαρμογή του προγράμματος των Unified Schools σε διαφορετικά ‘γενικά’ σχολεία του λεκανοπεδίου Αττικής. Η ομάδα στη συνέχεια επικοινωνήσε με τους διευθυντές των σχολείων, σε συνεργασία με τα SO, εξήγησε τους σκοπούς της έρευνας και έλαβε τη σχετική συγκατάθεση να επισκεφθεί τα σχολεία, να εφαρμοστεί το πρόγραμμα των US, και να προχωρήσει στην αξιολόγηση του μέσω της χορήγησης των ερωτηματολογίων. Επιπλέον, ζητήθηκε από όλους τους μαθητές/ τριες να φέρουν υπογεγραμμένο το έντυπο γονικής συγκατάθεσης για τη συμμετοχή τους (Παράρτημα 2).

Τις προκαθορισμένες μέρες που συμφωνήθηκαν, η ερευνητική ομάδα επισκέφθηκε λοιπόν τα σχολεία, παρακολούθησε το US πρόγραμμα, και προχώρησε στη συνέχεια στη χορήγηση των ερωτηματολογίων. Η πειραματική διαδικασία χορήγησης έγινε σε προκαθορισμένους χώρους, που είχαν οριστεί από τον διευθυντή και τους διδάσκοντες, κατά τη διάρκεια του σχολικού ωραρίου, ανάμεσα στις 9 – 12 το πρωί. Η ερευνητική ομάδα ήταν παρούσα κατά τη διάρκεια της χορήγησης και συμπλήρωσης από τους μαθητές/ τριες, απαντούσε σε όποια ερωτήματα ή απορίες τους και βοήθησε την διαδικασία συλλογής των δεδομένων. Οι απαντήσεις ήταν εμπιστευτικές, και οι μαθητές/ τριες μπορούσαν να μη συμμετέχουν αν και εφόσον το επιθυμούσαν.

Στατιστική Ανάλυση

Το Στατιστικό Πακέτο Κοινωνικών Επιστημών χρησιμοποιήθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων (SPSS, v20). Τα δεδομένα από έντυπη μορφή καταγράφηκαν στο SPSS και έγινε η αξιολόγηση των περιγραφικών στατικών δεικτών.

Ερευνητικό Εργαλείο

Το ερευνητικό εργαλείο της έρευνας (Children’s Attitudes towards Integration in Physical Education - CAIPE) επιλέχθηκε σε συνεργασία με τα Special Olympics Hellas (SOH) και το American Institute of Research (AIR). Συγκεκριμένα, συνάδελφοι της Προσαρμοσμένης Κινητικής

Δραστηριότητας ήταν υπεύθυνοι για την μεταφρασμένη του μορφή, τους παράγοντες της θεωρίας σχεδιασμένης συμπεριφοράς (στάσεις, πρόθεση, αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφορά, σημαντικοί άλλοι) και τα ερωτήματα που συμπεριλαμβάνει. Αντίγραφο του ερευνητικού εργαλείου παρουσιάζεται στο Παράρτημα 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Αποτελέσματα

Οι απαντήσεις των μαθητών/τριών στα ερωτηματολόγια αξιολογήθηκαν με βάση τη Θεωρία Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς (ΘΣ), όπως παρουσιάζεται στο Παράρτημα 3. Οι παράγοντες που αξιολόγησαν τις στάσεις και τη συμπεριφορά των μαθητών/τριών, αναφορικά με την ένταξη των συμμαθητών/τριών τους με νοητική αναπηρία, ήταν οι στάσεις, η πρόθεση, ο αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς, η επίδραση των σημαντικών άλλων και οι γνώσεις τους. Επίσης απάντησαν σε δύο ερωτήματα που αφορούσαν την επιλογή των συμμαθητών/τριών τους με νοητική αναπηρία, και την πιθανότητα που έδιναν να τους δεχθούν στην τάξη τους. Τα συνολικά αποτελέσματα παρουσιάζονται συνολικά στον πίνακα 1.

Πίνακας 1

Απαντήσεις μαθητών/τριών για την εκπαιδευτική ένταξη συμμαθητών/τριών τους με νοητική αναπηρία στα 'γενικά' σχολεία

Μεταβλητή	ΜΟ	ΤΑ	N
Συμπεριφορά	3.90	1.62	16
Στάσεις	5.18	1.96	16
Πρόθεση	4.50	1.08	16
ΑΕΣ*	4.55	1.54	16
ΣΑ**	5.64	1.94	16
Γνώσεις	4.47	1.64	16
Ερώτημα 1 (επιλογή)***	9.63	2.70	16
Ερώτημα 2 (πιθανότητα %)	9.75	1.81	16

*: Αντιλαμβανόμενος Έλεγχος Συμπεριφοράς

** : Σημαντικοί Άλλοι

***: Επιλογή να δεχθώ μαθητή/τρια με νοητική αναπηρία στο μάθημα φυσικής αγωγής

Στη συνέχεια αξιολογήθηκαν περιγραφικά οι απαντήσεις ξεχωριστά των αγοριών και κοριτσιών που συμμετείχαν στην έρευνα. Τα αποτελέσματα τους παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 2 και Σχήμα 1.

Πίνακας 2

Απαντήσεις αγοριών και κοριτσιών, μαθητών/τριών, για την εκπαιδευτική ένταξη συμμαθητών/τριών τους με νοητική αναπηρία στα 'γενικά' σχολεία

Μεταβλητή	ΜΟ	ΤΑ	N
-----------	----	----	---

Αγόρια			
Συμπεριφορά	3.47	0.57	7
Στάσεις	4.52	0.64	7
Πρόθεση	4.10	1.27	7
ΑΕΣ*	4.28	0.25	7
ΣΑ**	5.25	0.89	7
Γνώσεις	4.17	0.68	7
Ερώτημα 1 (επιλογή)***	7.85	3.43	7
Ερώτημα 2 (πιθανότητα %)	8.57	2.22	7
Κορίτσια			
Συμπεριφορά	4.22	0.43	9
Στάσεις	5.69	0.87	9
Πρόθεση	4.81	0.85	9
ΑΕΣ*	4.76	0.63	9
ΣΑ**	5.94	0.90	9
Γνώσεις	4.70	0.54	9
Ερώτημα 1 (επιλογή)***	11.00	0.00	9
Ερώτημα 2 (πιθανότητα %)	10.66	0.50	9

*: Αντιλαμβανόμενος Έλεγχος Συμπεριφοράς

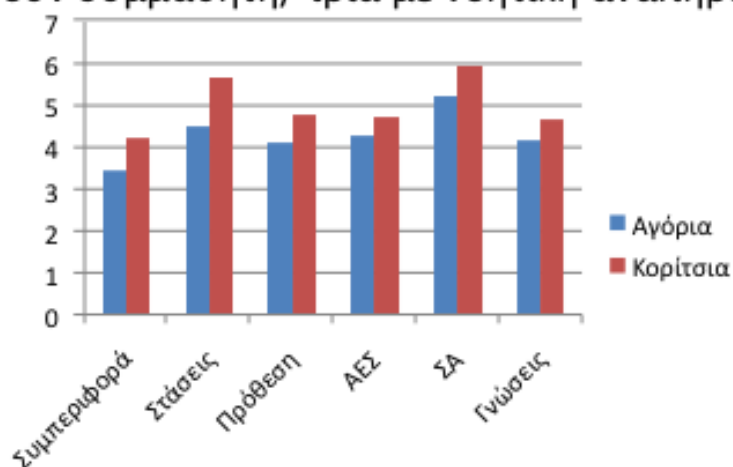
** : Σημαντικοί Άλλοι

***: Επιλογή να δεχθώ μαθητή/ τρια με νοητική αναπηρία στο μάθημα φυσικής αγωγής

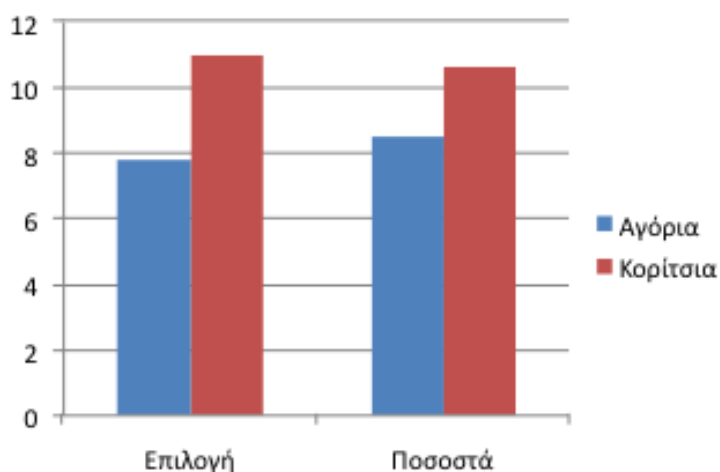
Σχήμα 1

Απαντήσεις αγοριών και κοριτσιών στα ερωτήματα

Σχήμα 1: Απαντήσεις αγοριών και κοριτσιών στα ερωτήματα επιλογής και ποσοστά πιθανότητας να δεχθούν συμμαθητή/ τρια με νοητική αναπηρία

Σχήμα 1 συνέχεια: Απαντήσεις αγοριών και κοριτσιών στα ερωτήματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Συζήτηση

Η παρούσα έρευνα αξιολόγησε την επίδραση των Unified Sports σε γενικά σχολεία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Για το σκοπό αυτό αξιολογήθηκαν μαθητές από το λεκανοπέδιο Αττικής που απάντησαν στην κλίμακα CAIPE, που βασίστηκε στη θεωρία σχεδιασμένης συμπεριφοράς (στάσεις, πρόθεση, αντιλαμβανόμενος έλεγχος συμπεριφοράς, σημαντικοί άλλοι). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές/τριες ήταν θετικοί στην ένταξη των συμμαθητών τους με αναπηρία, όπως αποτυπώθηκε από τις απαντήσεις τους. Όπως αναμενόταν, οι απαντήσεις των κοριτσιών ήταν θετικότερες συγκριτικά με των αγοριών συμμαθητών τους. Το μόνο σημείο που άφησε κάποιο προβληματισμό στην ερευνητική ομάδα ήταν οι απαντήσεις αναφορικά με την ίδια την συμπεριφορά τους. Ενώ δηλαδή οι μαθητές φαίνονταν θετικοί σε όλους τους παράγοντες της θεωρίας, οι απαντήσεις τους ήταν λιγότερο θετικές αναφορικά με την συμπεριφορά τους όταν δυνητικά βρίσκονταν σε συνθήκες ένταξης στο σχολείο.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν με τους Perez-Torralba και συν, 2019, Garre και συν, (2018), McKay και συν, (2018), McKay, και συν. (2015), Campos και συν, (2014),; Rillotta & Nettelbeck, (2007), και Kalyvas & Reid, (2003). Συγκεκριμένα, οι Perez-Torralba και συν (2019), βρήκαν ότι η εφαρμογή ενός προσαρμοσμένου προγράμματος βελτίωσε τις στάσεις και ενδεχόμενα τη συμπεριφορά των φοιτητών/τριών απέναντι σε άτομα με βαριά κινητική αναπηρία. Οι Garre και συν (2018) βρήκαν μια θετική στάση απέναντι στους φοιτητές με αναπηρία. Οι McKay και συν (2018) έδειξαν ότι η Παραολυμπιακή Ημέρα Αθλημάτων είχε σημαντική θετική επιρροή. Οι McKay και συν (2015) ανέδειξαν μια σημαντική επιρροή της Μέρας των Παραολυμπιακών αθλημάτων στη συμπεριφορά των μαθητών/τριών αναφορικά με την ένταξη. Οι Campos και συν (2014) βρήκαν ότι ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στην αντίληψη μαθητών γυμνασίου και λυκείου της Πορτογαλίας, απέναντι σε συνομήλικους τους με αναπηρία, είχε θετική επιρροή στην αλλαγή της συμπεριφοράς των μαθητών απέναντι στην ένταξη των συνομηλίκων τους στη φυσική αγωγή. Επιπλέον, οι Rillotta & Nettelbeck (2007) απέδειξαν κι αυτοί ότι ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης που συμμετείχαν μαθητές με νοητική αναπηρία, αναφορικά με τις στάσεις και την συμπεριφορά στην ένταξη συμμαθητών/τριών τους μακροπρόθεσμα, είχε θετική επίδραση στην στάση και τη συμπεριφορά απέναντι σε μαθητές με νοητική αναπηρία, με μακροπρόθεσμα οφέλη. Τέλος, οι Kalyvas και Reid (2003) αξιολόγησαν την επίδραση ενός προσαρμοσμένου αθλήματος βόλεϊ στην συμμετοχή και ευχαρίστηση των μαθητών με και χωρίς κινητικές αναπηρίες. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα περισσότερα παιδιά ευχαριστήθηκαν και τα δύο παιχνίδια (περισσότερο τα κορίτσια), ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μαθητές χωρίς αναπηρία εξέφρασαν μία δυσαρέσκεια για το προσαρμοσμένο παιχνίδι (Kalyvas & Reid, 2003). Τέλος, τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας διαφωνούν με τους Wang και Qi (2019). Συγκεκριμένα, οι Wang και Qi (2019) βρήκαν σημαντικές εκπτώσεις στην διδασκαλία της φυσικής αγωγής, λόγω κυρίως της έλλειψης εξοπλισμού, για να συμπεριλαμβάνονται παιδιά με αναπηρίες στο μάθημα και την ευκαιρία της θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των παιδιών με και χωρίς αναπηρία (Wang & Qi, 2019).

Τα αποτελέσματα της έρευνας υπόκεινται σε περιορισμούς που δεν επιτρέπουν την γενίκευση τους. Συγκεκριμένα, οι όχι και τόσο θετικές απαντήσεις στην κλίμακα της συμπεριφοράς οδηγούν στο

συμπέρασμα ότι η κοινωνική επιθυμητότητα ίσως έπαιξε ρόλο στον τρόπο που ανταποκρίνονταν οι μαθητές στα ερωτήματα. Μελλοντική έρευνα πιθανά θα έπρεπε να λάβει υπόψη τον παραπάνω περιορισμό, και να χορηγεί την κλίματα κοινωνικής επιθυμητότητας παράλληλα. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές που έχουν την προδιάθεση να δίνουν κοινωνικά επιθυμητές απαντήσεις, θα εξαιρούνται από το δείγμα. Επιπλέον, η παρούσα έρευνα είχε ex post facto πειραματικό σχεδιασμό, με μία αποκλειστική μέτρηση των μαθητών/ τριών, κατά τη διάρκεια του σχολικού ωραρίου. Δυστυχώς, δεν υπήρχε η δυνατότητα για χορήγηση των ερωτηματολογίων πριν και μετά την εφαρμογή του προγράμματος US. Η χορήγηση πριν και μετά απορρίφθηκε από τους διευθυντές και καθηγητές που θεώρησαν ότι θα απασχολούσε τους μαθητές περισσότερο χρόνο απ' όσο επιτρέπονταν και θα προκαλούσε δυσκολίες στο καθημερινό σχολικό τους πρόγραμμα. Μελλοντική έρευνα, θα μπορούσε να ξεπεράσει τον παραπάνω περιορισμό, να αξιολογήσει την επίδραση των προγραμμάτων US με μετρήσεις την αρχή και το τέλος του προγράμματος. Τέλος, τα αποτελέσματα περιορίζονται από τη χρήση του συγκεκριμένου ερευνητικού εργαλείου και τον πληθυσμό που αξιολογήθηκε. Ενδεχομένως, η χρήση ενός άλλου ερωτηματολογίου ή μέθοδος συλλογής δεδομένων (παρατήρηση, ημιδομημένη συνέντευξη), ή και αξιολόγηση άλλων μαθητών/ τριών από άλλα σχολεία του λεκανοπεδίου, να έδινε διαφορετικά αποτελέσματα.

Σε κάθε περίπτωση οι στάσεις των μαθητών/ τριών για την ένταξη των συμμαθητών/ τριών τους με νοητική αναπηρία μέσω των US ήταν θετικές. Επιπλέον, οι μαθήτριες φάνηκε να διατηρούν θετικότερες στάσεις και προθέσεις συγκριτικά με τα αγόρια συμμαθητές τους. Συνάδελφοι στο χώρο της εκπαίδευσης θα πρέπει να έχουν αυτές τις πληροφορίες υπ' όψη στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προάγουν την συνεργασία και τις κοινωνικές σχέσεις όλων των μελών του σχολείου, ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητες τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Campos, M.J., Ferreira, J.P., & Block, M.E. (2014). Influence of an awareness program on Portuguese middle and high school students' perceptions of peers with disabilities. *Psychological Reports, 115*, 897-912.

Demetriou, K. (2019). Intentions of children without disabilities to form friendship with peers with physical disability: a small scale study. *Early Child Development and Care*. University of Nicosia, Nicosia, Cyprus.

Dowling, S., McConnkey R., & Hassan, D. (2010). *Unified Gives Us a Chance. An Evaluation of Youth Unified Sports in Europe Eurasia*. Report to Special Olympics International.

Garre, C., Martínez,M., Martínez, J. & Soler, B. (2018), Socio-educational inclusion in the University of Minho. Perceptions and attitudes about students with disabilities. *Revista Complutense de Educación, 30*(4), 1097-1112.

Hassan, D., Dowling, S., & McConnkey R. (2014). *Sport, Coaching, and Intellectual Disability*. London: Routledge.

Kalyvas, V., & Reid, G. (2003). Sport adaptation, participation, and enjoyment of students with and without physical disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly, 20*, 182-199.

McKay, C., Block, M., & Park, Y. (2015). The impact of Paralympic school day on student attitudes toward inclusion in physical education, *Adapted Physical Activity Quarterly, 32*, 331-348.

McKay, C., Park,Y. & Block,M. (2018). Exploring the variables associated with student attitudes toward inclusion in physical education after taking part in the Paralympic School Day programme. *International Journal of Inclusive Education, 1-10*.

Pérez, A., Reina, R., Pastor, J. & Villora, S. (2019). Education intervention using para-sports for athletes with high support needs to improve attitudes towards students with disabilities in Physical Education. *European Journal of Special Needs Education, 34*, 455-468.

Rillotta, F., & Nettelbeck, T. (2007), Effects of an awareness program on attitudes of students without an intellectual disability towards persons with an intellectual disability. *Journal of Intellectual and Developmental Disability, 32*, 19-27.

Rouse, P. (2009). *Inclusion in Physical Education*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Wang, L. & Qi, J. (2019). Effect of student-related factors on their attitudes towards peers with disabilities in physical education: evidence from elementary schools in China. *Asia Pacific Journal of Education, 40*, 143-153.

Ελληνική βιβλιογραφία

Διακήρυξη της Σαλαμάνκα και Πλαίσιο Δράσης για την Ειδική Αγωγή. Παγκόσμια Διάσκεψη για την Ειδική Αγωγή (1994). Σαλαμάνκα, Ισπανία. Έκδοση της ελληνικής εθνικής επιτροπής για την Unesco.

Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου – Ντέρου, Ε., & Παπαδοπούλου, Κ. (2012). *Η Έρευνα στην Ειδική Αγωγή, στην Ενταξιακή Εκπαίδευση και στην Αναπηρία*. Αθήνα: Πεδίο.

Σούλης, Σ.Γ. (2002). Παιδαγωγική της ένταξης. «Από το σχολείο του διαχωρισμού σε ένα σχολείο για όλους». Τόμος Α', Αθήνα: Τυπωθήτω, 45-48.

|
|
|
|
|
|

Παραρτήματα

Παράρτημα 1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:

Να διατηρηθεί μέχρι:

Βαθμός Προτεραιότητας:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ,
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μαρούσι 05-03-2020

Αρ. πρωτ.: 32369/Δ3

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ &
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΜΗΜΑ
Β'

ΠΡΟΣ : κ. Σκορδίλη Εμμανουήλ

eskord@phed.uao.gr

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου
37 Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Πληροφορίες: Α. Γράψα

ΚΟΙΝ: όπως πίνακας αποδεκτών

Ιστοσελίδα :
<http://www.minedu.gov.gr> Email :
deae2@minedu.gov.gr Τηλέφωνο :
2103443397

FAX 210 3442193

ΘΕΜΑ: ΕΓΚΡΙΣΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

Απαντώντας στο με αριθμ. πρωτ. Υ.ΠΑΙ.Θ. 172548/Δ3/5-11-2019 αίτημα και έχοντας υπόψη το υπ' αριθμ. 11/27-02-2020 πρακτικό του ΔΣ του ΙΕΠ, σας κάνουμε γνωστό ότι **εγκρίνουμε** τη διεξαγωγή έρευνας του κ. Σκορδίλη Εμμανουήλ, Αναπληρωτή Καθηγητή του τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του ΕΚΠΑ, με θέμα: **«Αξιολόγηση των Αθλητικών Προγραμμάτων Unified που οργανώνουν τα Special Olympics στη χώρα μας»**, για το σχολικό έτος **2019 - 2020**, καθώς η προτεινόμενη έρευνα πληροί τους επιστημονικούς όρους.

Ενδεικτικά **σκοπός** της εν λόγω έρευνας είναι η αξιολόγηση της επίδρασης των προγραμμάτων Unified Schools (UNS) που σχεδιάστηκαν από τα Special Olympics International (SOI) στις

στάσεις για εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη σε μαθητές/τριες με και χωρίς νοητική αναπηρία.

Δείγμα της έρευνας θα αποτελέσουν μαθητές/τριες ηλικίας 12-18 ετών, σε σχολικές μονάδες Β/βάθμιας Εκπ/σης που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Unified Schools στην Αθήνα, Πάτρα και Χαλκίδα, εφαρμόζοντας στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία σε σχέση με το φύλο των παιδιών (stratified random sampling). Θα γίνει συλλογή ποσοτικών δεδομένων, μέσω της χορήγησης **ερωτηματολογίων**, καθώς και ποιοτικά δεδομένα μέσω **ημι-δομημένων συνεντεύξεων** με μαθητές/τριες, διευθυντές/ντριες και εκπαιδευτικούς, καθηγητές φυσικής αγωγής και προπονητές που εμπλέκονται στο πρόγραμμα.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι θα πρέπει να πληρούνται οι κάτωθι προϋποθέσεις:

1. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών της εκάστοτε σχολικής μονάδας για τις ανάγκες υλοποίησης της έρευνας θεωρείται εθελοντική κι αυτό θα πρέπει να γνωστοποιείται με σαφήνεια.
2. Η έρευνα να πραγματοποιηθεί με τη σύμφωνη γνώμη της διεύθυνσης και του Συλλόγου Διδασκόντων των σχολικών μονάδων. Επιπλέον, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι δεν θα πρέπει να παρακωλύεται το σχολικό πρόγραμμα.
3. Ο συνολικός χρόνος απασχόλησης ανά μαθητή/τρια δεν υπερβαίνει τις **4 διδακτικές** ώρες συνολικά και κατ' εξαίρεση λόγω της συνθήκης (Ειδικό Σχολείο) .
4. Ο ερευνητής **δεν θα προβεί σε κανενός είδους διαγνωστική ή άλλη αξιολογική απόφαση** προς γονείς, παιδιά και εκπαιδευτικούς κατόπιν των φάσεων αξιολόγησης των μαθητών/τριων.
5. **Δεν επιτρέπεται η φωτογράφιση και η βιντεοσκόπηση** των μαθητών/τριών.
6. Η τήρηση της **δεοντολογίας** σχετικά με την εθελοντική συμμετοχή των μαθητών/τριών και την προστασία των προσωπικών δεδομένων των ιδίων και των οικογενειών τους. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται η προηγούμενη **ενυπόγραφη συναίνεση** των γονέων-κηδεμόνων τους.
7. Η υποβολή ηλεκτρονικού αντιτύπου της ερευνητικής εργασίας σε ψηφιακό δίσκο στο πρωτόκολλο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Αν. Τσόχα 36, Τ.Κ. 115 21, Αθήνα), καθώς επίσης και η ενυπόγραφη, σύμφωνη ή όχι, γνώμη του ερευνητή για το εάν επιτρέπει στο Ι.Ε.Π. να προβεί σε ηλεκτρονική ανάρτηση της ερευνητικής εργασίας. Το αντίτυπο, αφού κατατεθεί στο πρωτόκολλο, θα διαβιβάζεται αρμοδίως στη Βιβλιοθήκη του Ι.Ε.Π..

**Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΠΟΥΔΩΝ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΧΑΛΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η Προϊσταμένη του Τμήματος Β΄

της Δ/σης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Εσ. Διανομή:

Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων κ Οργάνωσης Β/θμιας Εκπ/σης – Τμήμα Α΄

Δ/ση Ειδικής Αγωγής – Τμήμα Β΄

FANI LYMPEROPOULOU

2020.03.05 09:09:36

FANI LYMPEROPOULOU

CN=FANI LYMPEROPOULOU
C=GR

O=Hellenic Public Administration Certification Services
E=fannylymber@minedu.gov.gr

Public key:

Πίνακας Αποδεκτών:

Διεύθυνση Β/θμιας Εκπαίδευσης	Σχολικές Μονάδες (Δια της οικείας Δ/νσης)
Α΄ Αθήνας	<ul style="list-style-type: none">• 4^ο Γ/σιο Δάφνης• 2^ο ΓΕΛ Δάφνης• 3^ο ΓΕΛ Δάφνης• Ειδικό Γ/σιο Αθηνών• Ειδικό Λύκειο Αθηνών
Β΄ Αθήνας	<ul style="list-style-type: none">• 3^ο Γ/σιο Βριλησίων• 1^ο ΓΕΛ Βριλησίων• ΕΕΕΕΚ Ηρακλείου Αττικής
Γ΄ Αθήνας	<ul style="list-style-type: none">• 1^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 2^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 3^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 4^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 5^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 6^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 7^ο Γ/σιο Χαϊδαρίου• 1^ο ΓΕΛ Χαϊδαρίου• 2^ο ΓΕΛ Χαϊδαρίου• 3^ο ΓΕΛ Χαϊδαρίου• 4^ο ΓΕΛ Χαϊδαρίου• Ειδικό Γ/σιο Ιλίου• Ειδικό Λύκειο Ιλίου• ΕΝΕΕΓΥΛ Ιλίου• ΕΝΕΕΓΥΛ Αιγάλεω• ΕΕΕΕΚ Αιγάλεω
Δ΄ Αθήνας	<ul style="list-style-type: none">• 1^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 2^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 3^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 4^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 5^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 6^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 7^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 8^ο Γ/σιο Γλυφάδας• 1^ο ΓΕΛ Γλυφάδας• 2^ο ΓΕΛ Γλυφάδας• 3^ο ΓΕΛ Γλυφάδας• 4^ο ΓΕΛ Γλυφάδας• 5^ο ΓΕΛ Γλυφάδας• 6^ο ΓΕΛ Γλυφάδας• 4^ο Γ/σιο Παλαιού Φαλήρου• 5^ο Γ/σιο Παλαιού Φαλήρου• 1^ο ΓΕΛ Παλαιού Φαλήρου
Ανατολικής Αττικής	<ul style="list-style-type: none">• ΕΕΕΕΚ Ραφήνας• ΕΝΕΕΓΥΛ Κορωπίου
Δυτικής Αττικής	<ul style="list-style-type: none">• 1^ο ΓΕΛ Ανω Λιοσίων• ΕΕΕΕΚ Ελευσίνας
Πειραιά	<ul style="list-style-type: none">• 1^ο Γ/σιο Κορυδαλλού• 3^ο Γ/σιο Κορυδαλλού• 4^ο Γ/σιο Κορυδαλλού• 5^ο Γ/σιο Κορυδαλλού• 7^ο Γ/σιο Κορυδαλλού• 1^ο ΓΕΛ Κορυδαλλού

	<ul style="list-style-type: none"> • 2° ΓΕΛ Κορυδαλλού • 3° ΓΕΛ Κορυδαλλού • 4° ΓΕΛ Κορυδαλλού • 5° ΓΕΛ Κορυδαλλού • 1° ΕΠΑΛ Κορυδαλλού • ΕΕΕΕΚ Πειραιά • 2° ΕΕΕΕΚ Πειραιά
Αχαΐας	<ul style="list-style-type: none"> • 7° Γ/σιο Πατρών • 11° Γ/σιο Πατρών • Πειραματικό Γ/σιο Πανεπιστημίου Πατρών • Πειραματικό Γ/σιο Πατρών • 2° ΓΕΛ Πατρών • Πειραματικό Λύκειο Παν/μιου Πατρών • Πειραματικό Λύκειο Πατρών • ΕΝΕΕΓΥΛ Πάτρας
Ευβοίας	<ul style="list-style-type: none"> • 1° Γ/σιο Χαλκίδας • 2° Γ/σιο Χαλκίδας • 3° Γ/σιο Χαλκίδας • 4° Γ/σιο Χαλκίδας • 5° Γ/σιο Χαλκίδας • 6° Γ/σιο Χαλκίδας • 7° Γ/σιο Χαλκίδας • Γ/σιο Κανήθου • 1° ΓΕΛ Χαλκίδας • 2° ΓΕΛ Χαλκίδας • 3° ΓΕΛ Χαλκίδας • 4° ΓΕΛ Χαλκίδας

Παράρτημα 2

Ενημέρωση συμμετεχόντων και δήλωση συγκατάθεσης στην έρευνα

ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ενημέρωση συμμετεχόντων και δήλωση συγκατάθεσης στην έρευνα

Αγαπητοί γονείς,

σας προσκαλώ να συμμετάσχετε σε έρευνα που διεξάγεται στο πλαίσιο ερευνητικού έργου του του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η έρευνα γίνεται υπό την επίβλεψη του Αναπληρωτή Καθηγητή Εμμανουήλ Σκορδίλη.

Η ερευνητική πρόταση έχει εγκριθεί με την υπ' αριθμ 1134/16-10-2019.απόφαση της Επιτροπής Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής του τμήματος.

Η έρευνα θα αξιολογήσει την επίδραση των προγραμμάτων Unified Schools (UNS) που σχεδιάστηκαν από τα Special Olympics International (SOI) και υλοποιούνται στη χώρα μας από τα Special Olympics Hellas (SOH), στις στάσεις για εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη, κίνητρα και ικανοποίηση για τη συμμετοχή, σε μαθητές/τριες με και χωρίς νοητική αναπηρία. Συγκεκριμένα οι μαθητές θα συμμετέχουν στα προγράμματα Unified Schools (UNS) και στην συνέχεια θα κληθούν να συμπληρώσουν ερωτηματολόγια και να συμμετέχουν στην συνέντευξη. Επιλεγόμενοι διευθυντές θα απατήσουν σε ημιδομημένες συνεντεύξεις αναφορικά με την εφαρμογή των Unified Schools (UNS στα σχολεία τους. Ο χρόνος απασχόλησης των συμμετεχόντων στην έρευνα θα είναι από 20 έως 30 λεπτά.

Η συμμετοχή σας είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι τα προγράμματα Unified Schools (UNS) παρέχουν δυνατότητα για καθημερινή άσκηση και φυσική δραστηριότητα, συμμετοχή σε αγώνες, αλλά και τη σύναψη διαπροσωπικών σχέσεων, ενδυνάμωση, προαγωγή της αυτο-εκτίμησης, αυτό-καθορισμού των συμμετεχόντων. Ο κύριος στόχος τους είναι πάντοτε η ένταξη των συνανθρώπων μας με νοητική αναπηρία (NA) στην κοινότητα, η καλλιέργεια της αποδοχής, ο σεβασμός στις ατομικές διαφορές, θετικές στάσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των μελών κάθε ομάδας, αμοιβαίος σεβασμός, καλλιέργεια κινητικών και φυσικών δεξιοτήτων,

Για αυτόν τον λόγο ζητούμε την συγκατάθεσή σας για την συμμετοχή του παιδιού σας στα προγράμματα Unified Schools (UNS). Η καταγραφή των δεδομένων είναι εμπιστευτική και τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δημοσίευση σε επιστημονικά περιοδικά ή για διδακτικούς σκοπούς. Μπορείτε επίσης να ενημερωθείτε για τα αποτελέσματα. Επιπρόσθετα η έρευνα γίνεται για καθαρά επιστημονικούς λόγους, δεν υπάρχει εκμετάλλευση και δεν υπάρχει άλλο όφελος για τους συμμετέχοντες πέραν της ικανοποίησης από τη συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο επιστημονικό έργο. Επισημαίνεται ότι δεν υπάρχουν κίνδυνοι από την συμμετοχή σας στα προγράμματα Unified Schools (UNS).

Εάν δέχεστε να συμμετέχετε, εσείς και το παιδί σας, στο πρόγραμμα παρακαλούμε υπογράψτε στο τέλος του εντύπου συγκατάθεσης. Επισημαίνεται ότι μπορείτε ανα πάσα στιγμή να διακόψετε την συμμετοχή σας στην έρευνα.

Όνομα Κηδεμόνα

Όνομα Μαθητή

Υπογραφή

Υπογραφή

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας στην έρευνα.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος

Αν Καθηγητής Εμμανουήλ Σκορδίλης:..... Ημερομηνία: 23-01-2020

Τηλέφωνο: 6937438694, 2107276024

E-mail: eskord@phed.uoa.gr

Παράρτημα 3

Αφιέρωσε 10 λεπτά για μια έρευνα

Στην έρευνα που ακολουθεί, δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις, απλά μας ενδιαφέρουν οι απόψεις σου για το θέμα της ένταξης (ενσωμάτωσης) του συμμαθητή/ τριας σου με νοητική αναπηρία. Να απαντάς γρήγορα, αυθόρμητα και ελεύθερα, χωρίς να προβληματίζεσαι ιδιαίτερα.

Αποφάσισε μόνος/η σου, αν θα συμμετέχεις στην έρευνα αυτή. Αν λοιπόν θέλεις να συμμετέχεις, συνέχισε παρακάτω.

Οι μαθητές/ τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι τα παιδιά που μπορεί να έχουν προβλήματα στην κίνηση (π.χ. παιδιά που βρίσκονται σε αναπηρικό αμαξίδιο), στην αισθητικότητα (π.χ. παιδιά με τύφλωση ή κώφωση), ή γνωστικούς περιορισμούς (παιδιά με νοητική αναπηρία), δηλαδή μαθητές/ τριες που αργούν περισσότερο από εσένα και τους συμμαθητές/ τριες σου να καταλάβουν τα μαθήματα του σχολείου σου. Στις ερωτήσεις που ακολουθούν, να φανταστείς ότι έρχεται στο τμήμα σου ένας νέος συμμαθητής/ τρια με μέτρια νοητική αναπηρία. Ο νέος συμμαθητής/ τρια αργεί περισσότερο να καταλάβει τις οδηγίες του καθηγητή/ τριας και παρουσιάζει κινητικές δυσκολίες που τον/ την εμποδίζουν να συμμετέχει με επιτυχία στο μάθημα της φυσικής αγωγής (γυμναστική). Ο μαθητής/ τρια ωστόσο, δεν έχει προβλήματα συμπεριφοράς. Ο καθηγητής/ τρια σου σε διαβεβαιώνει ότι ο συμμαθητής/ τρια σου είναι ευχάριστος/ η και κοινωνικός/ ή στην παρέα, χρειάζεται ωστόσο τη δική σου υποστήριξη προκειμένου να νιώσει μέλος της τάξης. Σου τονίζει ότι η παρουσία (ένταξη - ενσωμάτωση), αυτού του μαθητή/ τριας με τους υπόλοιπους συμμαθητές/ τριες στην τάξη σου είναι πολύ σημαντική. Μερικές φορές ωστόσο χρειάζεται οι ασκήσεις να γίνουν πιο απλές για να μπορέσει ο μαθητής/ τρια με μέτρια νοητική αναπηρία να τα καταφέρει εξίσου καλά με εσένα.

Ερωτήσεις	Σίγουρα Ναι	Μάλλον Ναι	Ίσως	Μάλλον όχι	Σίγουρα όχι
1. Θα του ζητούσες να καθίσει δίπλα σου;					
2. Θα συζητούσες μαζί του στον ελεύθερο χρόνο;					
3. Θα τον έκανες τον καλύτερο/ η φίλο/ η σου;					
4. Θα σε ενδιέφερε αν τα άλλα παιδιά κάνανε πλάκα μαζί του;					
5. Νομίζεις ότι αυτός/η θα μπορούσε να πάει στο ίδιο σχολείο με σένα;					
6. Νομίζεις ότι αυτός/ η θα μπορούσε να εκπαιδευτεί στην ίδια τάξη με σένα;					
7. Νομίζεις ότι θα μπορούσε να γίνει ένας καλός μαθητής/ τρια;					
8. Θα τον/την φοβόσουν;					
9. Νομίζεις ότι ένα νοητικά παιδί με νοητική αναπηρία θα προτιμούσε να περνά το χρόνο του με παιδιά με νοητική αναπηρία παιδιά;					

Το να δεχθώ στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες, για μένα είναι (κύκλωσε την απάντηση που θεωρείς σωστή):

καλό πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ **κακό**

ανόητο πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ **έξυπνο**

χρήσιμο πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ **άχρηστο**

ηθικό: πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ **ανήθικο**

άσχημο πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ **όμορφο**

δυσάρεστο πολύ αρκετά λίγο έτσι και έτσι λίγο αρκετά πολύ **ευχάριστο**

Τι θα κάνεις αν έχεις τη δυνατότητα να επιλέξεις εάν θα δεχθείς το μαθητή/ τρια με μέτρια νοητική αναπηρία στην τάξη σου ή όχι;

Σκοπεύω να δεχθώ στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες:

πιθανό πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **απίθανο**

Είμαι αποφασισμένος/η να δεχτώ στη τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες:

Ναι απόλυτα αρκετά κάπως έτσι κι έτσι κάπως αρκετά απόλυτα **Όχι**

Θα προσπαθήσω να δεχτώ στη τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες:

Όχι απόλυτα αρκετά κάπως έτσι κι έτσι κάπως αρκετά απόλυτα **Ναι**

Αν στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής σου λέγανε να δεχθείς συμμαθητή/ τρια με μέτρια νοητική αναπηρία, ποιά θα ήταν η τελική επιλογή σου;

Να τον

Να μην

Δεχτώ

5 4 3 2 1 0 1 2 3 4 5

τον Δεχτώ

Για μένα το να δεχτώ στη τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες:

Εύκολο πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Δύσκολο**

Αν το ήθελα θα δεχόμουνα στη τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες:

πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

Εξαρτάται απόλυτα από μένα να δεχθώ ή όχι στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

Συμφωνώ πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Διαφωνώ**

Πόσο ελέγχεται από σένα να δεχθείς ή όχι στη τάξη το συμμαθητή/ τρια σου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

Ελέγχεται πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Δεν ελέγχεται**

Δεν θα ένιωθα ένοχος αν δεν δεχόμουν στη τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες:

Σωστό πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Λάθος**

Το να μη δεχθώ στη τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες είναι ενάντια στις αρχές μου

Πιθανό πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Απίθανο**

Θα ήταν ηθικά λάθος για μένα να μη δεχθώ στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

Συμφωνώ πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Διαφωνώ**

Άτομα σπουδαία για μένα πιστεύουν ότι

Θα πρέπει: 3 2 1 0 1 2 3 **Δεν θα πρέπει**

δεχθώ στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

Πολλά άτομα σπουδαία για μένα, θα δεχόταν στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

Πολλά άτομα των οποίων την άποψη εκτιμώ

Θα εγκρίνανε: 3 2 1 0 1 2 3 **:Θα απορρίπτате**

την άποψη δεχθώ στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

Πολλά άτομα των οποίων την άποψη εκτιμώ, θα δεχόταν στην τάξη το συμμαθητή/ τρια μου σύμφωνα με τις παραπάνω συνθήκες

Σωστό πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Λάθος**

Αν στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής σου λέγανε να δεχτείς συμμαθητή/ τρια με μέτρια νοητική αναπηρία, πόσες πιθανότητες δίνεις να τον δεχτείς ή όχι;

100% 80% 60% 40% 20% αναποφάσιστος/η 20% 40% 60% 80% 100%

Να τον δεχτώ

Να μην τον δεχτώ

Μερικοί μας είπαν ότι είναι πολύ ενημερωμένοι για το θέμα της ένταξης (ενσωμάτωσης) μαθητών/ τριών με αναπηρία στη τάξη σου, ενώ κάποιοι άλλοι όχι.

Πόσο ενημερωμένος/η θεωρείς ότι είσαι σχετικά με το θέμα της ένταξης/ ενσωμάτωσης;

πολύ ενημερωμένος/η 7 6 5 4 3 2 1 **καθόλου ενημερωμένος/η**

Αν σου έλεγαν να γράψεις οτιδήποτε γνωρίζεις για το θέμα της ένταξης/ ενσωμάτωσης πόσα θα έγραφε;

ελάχιστα 1 2 3 4 5 6 7 **πάρα πολλά**

Σε σχέση με άλλα θέματα θεωρώ τον εαυτό μου πολύ ενημερωμένο/η σχετικά με το θέμα της ένταξης/ ενσωμάτωσης:

Συμφωνώ πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ **Διαφωνώ**

Πόσες γνώσεις νομίζεις ότι έχεις πάνω στο θέμα των προγραμμάτων άθλησης;

καθόλου γνώσεις 1 2 3 4 5 6 7 **πολλές γνώσεις**

Μαθητής Μαθήτρια Ηλικία τάξη προηγούμενη εμπειρία

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο που αφιέρωσες